

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ,
okres RYCHNOV NAD KNĚŽNOU
JANA VÝRAVY 219, ČESKÉ MEZIŘÍČÍ

Školní vzdělávací program školní družiny

Školní vzdělávací program školní družiny

„Jací jsme, takové budou naše děti“ (Johann Gottfried von Hender)

Název školy: **Základní škola, České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou**

Adresa školy: **Základní škola, České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou**

Jana Výravy 219

517 71 České Meziříčí

Právní forma: **příspěvková organizace**

- IČO: **75017571**

- ředitel školy: Ing. Petr Hrnčíř

- telefon/fax: **494 661 277**

Koordinátorky tvorby ŠVP: Lenka Kocourková, Blanka Hrnčířová

Účinnost dokumentu od: 1. 9. 2010

Aktuální změny k danému školnímu roku: 1. 9. 2015

Podpis ředitele školy:

razítko školy:

OBSAH:

1.0 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

- 1.1 Kapacita školní družiny
- 1.2 Co nabízíme ve školní družině
- 1.3 Délka vzdělávání a časový plán vzdělávání
- 1.4 Materiální a ekonomické podmínky
- 1.5. Personální podmínky
- 1.6 Podmínky přijímání do školní družiny a průběh vzdělávání
- 1.7 Formy a obsah zájmového vzdělávání
- 1.8 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině

2.0 CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

- 2.1 Zaměření školní družiny
- 2.2 Strategie zájmového vzdělávání
- 2.3 Hlavní cíle zájmového vzdělávání

3.0 DRUHY ČINNOSTÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- 3.1 Literární a jazyková výchova - jazyk a jazyková komunikace
- 3.2 Člověk a jeho svět
- 3.3 Umění a kultura - Hudební výchova
- 3.4 Umění a kultura - Výtvarná výchova
- 3.5 Člověk a svět práce

4.0 Klíčové kompetence

5. 0 Dokumenty ŠD

6. 0 Závěr

Dodatek k ŠVP ŠD č. 1

1.0 CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

1.1 Kapacita školní družiny:

Kapacita školní družiny je 120 žáků. Maximální počet žáků v oddělení je 30. Počet oddělení je závislý na počtu přihlášených žáků. V posledních letech jsou 2 oddělení.

1.2 Co nabízíme ve školní družině

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační nebo zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům i přípravu na vyučování formou didaktických her. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času. Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním a odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. U žáků podporujeme kladné a citlivé vztahy k lidem a přírodě, učíme je chránit si své zdraví i zdraví ostatních účastníků školní družiny, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého. Vedeme děti k tvořivosti a estetičnosti, zaměřujeme se na ochranu životního prostředí.

Respektujeme individuální schopnosti a dovednosti dětí. Hlavním úkolem naší práce je položit základy ke klíčovým kompetencím umět správně trávit volný čas. Od 1. třídy se žáci učí rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit. Vedeme je k respektování jeden druhého. Spojení různých věkových skupin v jednotlivých oddělení je výhodou, protože starší žáci předávají své zkušenosti a dovednosti mladším.

1.3 Délka a časový plán vzdělávání

Činnost ŠD je dána měsíčními plány, kde jsou zahrnuty vzdělávací oblasti, vycházející ze ŠVP ZV ZŠ České Meziříčí, a obsahuje výběr možných činností, ze kterých bude vychovatelka volit podle aktuálního složení žáků oddělení. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků v oddělení. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Je samozřejmé, že některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. ŠVP umožňuje kreativně reagovat i na možné změny podmínek a propojovat či přesouvat témata během celé docházky žáků do zájmového vzdělávání.

- Týdenní skladba zaměstnání, která obsahuje tyto činnosti:
  - Odpočinková – literární
  - Zájmová – výtvarná, pracovní, hudební, hudebně pohybová, dramatická, přírodovědná, dopravní, společensko-vědní a příprava na vyučování
  - Rekreační – sportovní a turistická

- Příležitostné a každoročně se opakující akce ve ŠD jsou:
  - Vítání jara
  - Vystoupení v Domě Dědina
  - Vystoupení na výroční schůzi důchodců
  - Dětský karneval
  - Čarodějnice

Celoroční plán pro ŠD

- tematické vycházky do přírody
- rozvíjení kamarádských vztahů, pomoc při práci
- seznamování se základy 1. pomoci
- sebeobslužná činnost – oblékání, stolování, hygiena
- ochrana životního prostředí
- zpívání známých i nových písní
- četba knih – na pokračování při odpočinkových činnostech
- práce s časopisem
- hry k procvičování učiva-komunikační hry, hry na rozvoj fantazie a představivosti, pohybové hry

PODZIM

Seznámení žáků s prostředím ve školní družině a s pravidly bezpečnosti při pobytu a činnostech v ŠD.

Vycházky – upozornění na nebezpečí otravy při sběru a konzumaci plodů a bobulí.

Orientace v okolí školy.

Pozorování změn v přírodě.

Sběr přírodnin na PV a VV.

Míčové hry a soutěže na hřišti a v tělocvičně.

Podzimní výzdoba školní družiny a školy.

ZIMA

Výroba vánočních přání a dárků.

Hry na sněhu.

DVD (za nepříznivého počasí)

Příprava na školní besídku.

Zimní výzdoba ŠD.

JARO

Výroba dárků a přání – Velikonoce, Den matek
Svátek jara – zvyky, obyčeje
Ochrana přírody – jarní květiny, léčivé byliny
Jarní výzdoba ŠD
Dopravní výchova

LÉTO

Kolektivní hry na hřišti
Úklid her a hraček v ŠD

1.4 Vybavení školní družiny:

Pro každodenní činnosti využíváme prostory v budově školy. Třídy jsou zařízeny standardním nábytkem, část každé třídy je pokryta kobercem, který je využíván především při hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunikativním kruhu, při odpočinkových činnostech apod. Pro zájmové a rukodělné činnosti je další část místnosti vybavena stolky a židličkami. Škola zajišťuje pitný režim. Na výzdobě se podílejí sami žáci svými pracemi. Pro zájmové činnosti využíváme tělocvičnu, počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku, učebnu výtvarné výchovy, knihovnu, hřiště s umělým povrchem, asfaltové a travnaté hřiště, školní dvůr. Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, stolní hry, knihy. V herně a při pobytu venku mají žáci k dispozici míče, kruhy, líný tenis, švihadla, skákací gumy apod. Pro rozvoj výtvarných dovedností máme k dispozici výtvarný materiál. Pro poslechové činnosti využíváme CD přehrávač, video, DVD přehrávač. Do budoucna bychom rádi vybavili družinu počítači a školní hřiště novými hracími prvky.

1. 5 Materiální a ekonomické podmínky

Místnosti školní družiny, jsou pokryty koberci, které slouží k relaxaci a hrám. ŠD je vybavena odpovídajícím nábytkem, pomůckami, stolními hrami a časopisy. ŠD využívá všech prostor školy (tělocvična, knihovna, kuchyňka, počítačová učebna, učebna s interaktivní tabulí). Pro pobyt venku využívá ŠD školní dvůr, který je vybaven hřištěm. Na vycházky se chodí do blízkého okolí. Vychovatelky průběžně pečují o materiální vybavení, zajišťují doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné, sportovní a rekreační činnosti. Škola účelně a hospodárně využívá finanční prostředky ze státního rozpočtu a prostředky na provoz z rozpočtu zřizovatele. Školní družina je bezplatná.

1. 5 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání ŠD zajišťují plně kvalifikované vychovatelky. Jsou iniciátorkami a průvodkyněmi dítěte při činnostech, které motivují, navozují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Probouzí v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat. Podněcují a rozvíjejí přirozenou zvědavost žáka, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Tyto žádoucí projevy pak přiměřeně oceňují a chválí.

Vychovatelky během celého pedagogického působení rozvíjejí sociální kompetence důležité nejen pro učení, ale i pro další vývoj žáků: zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti, položit základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot. Vychovatelky se dále vzdělávají, a to buď v akreditovaných kurzech nebo samostudiem.

1.6 Podmínky přijímání do školní družiny a průběh vzdělávání

Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. - 4. ročníku ZŠ. O přijetí či vyloučení rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněné přihlášky – zápisního lístku, který prokazatelným způsobem dává informaci o zdravotním stavu žáka, o způsobu odchodu (zda dítě odchází samo nebo v doprovodu, popř. s kým) a telefonickém spojení s rodiči. Průběh zájmového vzdělávání navazuje na časový plán vzdělávání. Docházka žáků do školní družiny je sjednána na celý školní rok. Docházka může být ukončena odhlášením žáka zákonnými zástupci, anebo z jiných důvodů, viz Vnitřní řád ŠD.

1.7 Formy a obsah zájmového vzdělávání:

Školní družina organizuje pravidelnou činnost oddělení, pořádá příležitostné akce a v průběhu dne nabízí spontánní aktivity. Družina umožňuje žákům i odpočinek a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost představuje zejména aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru. Příležitostné akce zahrnují besídky, oslavy svátků apod.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, spontánní hry v rámci ranního pobytu žáků nebo odpoledne před odchodem z družiny domů. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují.

Odpočinkové činnosti chápeme nejen ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek, který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování. Jako aktivní odpočinek slouží i různé organizované zájmové činnosti.

Příprava na vyučování spočívá ve vypracovávání domácích úkolů (se souhlasem rodičů), ale zahrnujeme do ní didaktické hry, tematické procházky, besedy a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Ve školní družině jsou vytvářeny podmínky pro zájmové vzdělávání žáků se speciálně vzdělávacími potřebami:

- zájmové vzdělávání je přizpůsobeno potřebám, které vyplývají ze zdravotního oslabení nebo postižení žáka, ze zdravotního znevýhodnění žáka
- do oddělení ŠD mohou být také začleňováni žáci ze společensky a kulturně znevýhodněného prostředí s oslabeným rodinným zázemím, či jedinci pocházející z jazykově odlišného prostředí
- pokud ŠD bude mít žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, bude její program důsledně navazovat na jejich školní vzdělávání
- těmto žákům je potřeba pomoci zvýšenou motivací, věnovat jim více pozornosti a výrazně kladně je hodnotit i za malé dílčí pokroky v činnosti. Žáci s postižením či s znevýhodněním budou od počátku přijímáni jako ostatní, aby nijak nepociťovali svou odlišnost či nedostatečnost. Vychovatelka spolupracuje s třídní učitelkou, s PPP, SPC, případně jinými poradenskými zařízeními, konzultuje výchovně vzdělávací metody, využití vhodných didaktických pomůcek. Důležitá je také spolupráce s rodiči

Dále je nutné věnovat se žákům mimořádně nadaným. Pro ně školní družina připraví nabídku dalších, často organizačně složitějších aktivit v různých zájmových oblastech, soutěžích, doplňkových kulturních i jiných akcích apod. ŠD bude vytvářet podmínky k rozvíjení jejich nadání zabezpečením dostatku studijního materiálu, individuální prací se žákem, vytvářením podnětného prostředí k rozvoji jejich tvořivosti.

1.8 Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině:

Za bezpečnost dětí ve školní družině odpovídá od příchodu žáka do družiny až po jeho odchod příslušná vychovatelka. Nepřítomnost žáků je zaznamenávána každý den v Přehledu výchovně vzdělávací práce daného oddělení. Při běžné činnosti školní družiny odpovídá vychovatelka za bezpečnost 30 žáků. Všechny činnosti vykonávají žáci pod dohledem vychovatelky. Žáci jsou povinni dbát o svou vlastní bezpečnost a zdraví i o bezpečnost a zdraví spolužáků. Žáci nesmí vykonávat nic, co neodpovídá jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti. Vychovatelky musí pravidelně žáky seznamovat s bezpečnostními riziky při jakékoliv činnosti.

2.0 CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

2.1 Zaměření školní družiny:

Snažíme se podporovat aktivní odpočinek žáků a pomáhat odstraňovat tělesnou a duševní únavu. Orientujeme se na žáka, respektujeme jeho individuální schopnosti. Zaměřujeme se na co nejaktivnější zapojení žáků do procesu zájmového vzdělávání s cílem položit základy klíčovými kompetencím neboli schopnostem k řešení problémů, kompetencím komunikativním a sociálním. Základem dění ve školní družině je estetická výchova, výchova k ochraně životního prostředí, sportovní činnosti, vycházky, besedy.

2.2 Strategie zájmového vzdělávání

Strategiemi zájmového vzdělávání utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Výchovné a vzdělávací strategie prolínají činnostmi ve školní družině.

Metoda a přístup k žákovi: Je třeba mu dopřát pozitivní prožitek, orientovat se na oblasti, ve kterých je dítě úspěšné – kreativita, originalita, fantazie, snaha něco dosáhnout. Poskytujeme okamžitou zpětnou vazbu, využíváme pozitivní motivace, chválíme i za projevenou snahu, máme stanovená jasná pravidla a hranice, režim a řád, udržujeme s žákem častý oční kontakt, často střídáme činnosti, netrestáme za projevy hyperaktivity, ale naopak umožňujeme pohybové uvolnění a relaxaci. Podněcujeme k tvořivému myšlení, vedeme žáky k otevřené komunikaci, rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat druhého, dáváme žákům možnost pracovat samostatně i v týmu, vytváříme podmínky, aby žáci měli dostatek času i prostoru se aktivně podílet na vlastním zájmovém vzdělávání.

2.3 Hlavní cíle zájmového vzdělávání:

Hlavním cílem zájmového vzdělávání je posilovat a rozvíjet zájem dítěte o smysluplné využití volného času, poskytovat dětem dostatek možností a podnětů k rozvíjení tvořivosti a zájmů, respektovat individuální schopnosti a dovednosti žáků, pomáhat žákům při začleňování do dětského kolektivu a orientovat se v něm, podporovat žáky v osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako osobnost, vést je k osvojování základních hodnot, utvářet a prohlubovat vztah k životnímu prostředí, kulturním a historickým památkám, dodržovat hygienické návyky při práci a využívat všech možností aktivního odpočinku a relaxace. Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti (aktivní i klidové) a přípravu na vyučování.

Literární a jazyková výchova - jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací činnosti

Témata: Poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy, zvuková stránka jazyka, slovní zásoba, tvoření slov.

Název činnosti	Vlastní činnost žáka	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Poslech literárních textů	<ul style="list-style-type: none"> - naslouchá čtenému textu pro děti: pohádky, básničky, říkadla, Hádanky, rozpočítadla, přísloví 		X	
Zážitkové čtení	<ul style="list-style-type: none"> - čte pohádky, příběhy, bajky, básničky 	X		
Tvořivé činnosti s literárním textem	<ul style="list-style-type: none"> - recituje básně pro děti o dětech - přednáší říkadla, říkanky - vypráví pohádky - volně reprodukuje text - charakterizuje literární postavu - dramaticky ztvárni pohádku - divadlo v maskách - výtvarný doprovod - ilustrace 	X		
Co rádi čteme?	<ul style="list-style-type: none"> - prezentuje svoji oblíbenou knihu - účastní se knižní ukázky 			X
Základní literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> - osvojuje si pojmy: pohádka, bajka, povídka, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň 			X

<p>Zvuková stránka jazyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přednáší básně, vypráví pohádky, povídky, příběhy, řeší hádanky 			<p>X</p>
<p>Slovní zásoba a tvoření slov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dramatizuje pohádky, povídky - popis kamaráda, zvířete, předmětu - hraje si se slovy, slovní fotbal - vypráví podle obrázků klade otázky - - správně vyslovuje - účastní se školní soutěže, besídky 	<p>X</p>		

Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací činnosti:

Místo, kde žijeme. Lidé kolem nás. Lidé a čas. Rozmanitost přírody. Člověk a jeho zdraví.

Název činnosti	Vlastní činnost žáka	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Známe naši školu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve škole - kabinety, - tělocvična, ŠJ, ředitelna, knihovna, - kuchyňka, odborné učebny - poznává zaměstnance školy	X		
Cesta do školy	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v okolí školy - správně používá dopravní prostředky - zná a dodržuje dopravní značení - během cesty dbá o svou bezpečnost		X	
Obec - místní krajina	<ul style="list-style-type: none"> - poznává historii města - zná významné budovy - seznamuje se s významnými rodáky - účastní se vycházek			X
Země, kde žijeme	<ul style="list-style-type: none"> - státní symboly ČR - hymna - hlavní město - světové strany - významná města			X

Lidé kolem nás Rodina	<ul style="list-style-type: none"> - kreslí naši rodinu - napodobuje profesi rodičů - hra: "Na rodinu, Na školu, Na profese"- rozdělení rolí 	X		
Já mezi ostatními lidmi	<ul style="list-style-type: none"> - ví co je osobní vlastnictví a společné vlastnictví - připravuje dárek pro rodiče - uvědomuje si žebříček hodnot, pravidla soužití - vybírá si osobní vzory 	X		
Hospodaření s penězi	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v nakupování - učí se poznávat nominální hodnotu peněz - hra s penězi: „Na obchod, Na poštu“ 			X
Lidé a čas	<ul style="list-style-type: none"> - zná roční období - změny v přírodě - vyrobí kalendář přírody - slaví svátky a udržuje tradice - poznává významná výročí 	X		
Orientace v čase	<ul style="list-style-type: none"> - cestujeme v minulosti - "Cesta do pravěku" - poznává báje a mýty 			X
Rozmanitost přírody	<ul style="list-style-type: none"> - ochraňuje přírodu - poznává živočichy a rostliny - seznamuje se s přírodními jevy - výtvarně zpracuje změny v přírodě - rozlišuje domácí a volně žijící zvířata 	X		

Umění a kultura - Hudební výchova

Charakteristika hudební činnosti

Témata: Vokální činnosti, instrumentální činnosti, hudebně - pohybové činnosti, poslechové činnosti

Název činnosti	Vlastní činnosti	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Vokální činnosti- práce s hlasem Můj hlas	<ul style="list-style-type: none"> - zpívá ve sboru a sólo - rozšiřuje pěvecké dovednosti - opakuje dětské popěvky, říkadla, rozpočítadla - učí se lidové písně - zpívá s hudebním doprovodem a bez doprovodu 	X		
Rytmus	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukuje slyšený rytmus - obměňuje rytmus 			X
Hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> - poznává hudební nástroje - užívá Orfeovy hudební nástroje 	X		
Moje tělo - moje řeč	<ul style="list-style-type: none"> - používá tělo jako nástroj - hra: "Na tělo" - předvádí hru na různé hudební nástroje - hraje hry: "Na muzikanty, Na ozvěnu" - objevuje zvuky 			X
Hudební nauka	<ul style="list-style-type: none"> - učí se základy - noty, notová osnova, houslový klíč, tempo, melodie; pochod, ukolébavka 	X		

<p>Hudebně pohybové činnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem - improvizuje pohyby na hudbu - poznává různé typy tanců - lidové, výrazové, scénické, disko 		<p>X</p>	
<p>Poslech hudby Hudební hádanky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poslouchá hru na hudební nástroj - určuje - poslouchá hudbu z nosiče - rozpoznává hudební nástroje, žánry, zpěváky 	<p>X</p>		

Umění a kultura - Výtvarná výchova

Charakteristika výtvarných činností

Témata: Prvky vizuálně - obrazového vyjádření, uspořádání objektů do celků, reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, smyslové účinky vizuálně - obrazových vyjádření

Název činnosti	Vlastní činnost	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Kouzlo linie a bodu	<ul style="list-style-type: none"> - učí se základní pojmy pro výtvarnou výchovu, pomůcky a materiály - kreslí dle předlohy a fantazie - objevuje vlastnosti bodu a linie - pracuje s barvami základními a odvozenými - učí se využívat vlastnosti barev - temperové a vodové - maluje dle předlohy i své představivosti - hraje si s barvami dle hustoty~ zkouší různé barevné odstíny, tóny - ilustruje literární text 		X	
Modelace	<ul style="list-style-type: none"> - učí se zpracovávat různé materiály - modelína, keramická hlína, modurit, těsto - válí, hněte, uždibuje, krájí, tvaruje - modeluje plošně i plasticky 			X

Práce s přírodninami	<ul style="list-style-type: none"> - na vycházce pozoruje přírodu, změny v přírodě - roční období - sbírá plody, listy, kameny, které výtvarně dotváří 			X
Člověk a příroda	<ul style="list-style-type: none"> - kreslí a maluje činnosti člověka v přírodě - zachycuje život - zvířata, rostliny - zachycuje vliv člověka a jeho činností na přírodní prostředí 	X		
Svět fantazie v našem životě	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s výtvarnou tvorbou známých umělců - 1. Lada, 1. Trnka, 1. Čapek, H. Zmatlíková - navrhuje obal knihy, obrázky k textu - kreslí a maluje pohádkové postavy a bytosti 			X

Člověk a zdraví - Tělesná výchova

Charakteristika vzdělávací činnosti

Témata: Komunikace v Tv, organizace při Tv, pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční cvičení, základy atletiky, sportovní hry, pobyt v přírodě

Název činnosti	Vlastní činnost	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Komunikace v Tv	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si názvosloví, smluvené signály, povely - dodržuje hygienu a bezpečnost 		X	
Organizace při Tv	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla chování v tělocvičně a na školním hřišti 		X	
Zásady jednání a chování	<ul style="list-style-type: none"> - chová se fair play 		X	
Pohybové hry	<ul style="list-style-type: none"> - účastní se pohybových her s pravidly s využitím náčiní, pohybových her soutěživých 	X		
Základy gymnastiky	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si průpravná cvičení - poznává a procvičuje základní prvky akrobacie - cvičí s náčiním a nářadím 			X
Rytmické a kondiční cvičení	<ul style="list-style-type: none"> - pohybuje se v rytmu a rytmus udržuje 	X		
Základy atletiky	<ul style="list-style-type: none"> - trénuje a zlepšuje své výsledky v běhu, hodů, skoku 			X

Pobyt v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> - umí se pohybovat v terénu - chůze, klus, běh - v zimě využívá hry na sněhu - koulování, klouzání na ledě, stavby ze sněhu - vtváří obrazce pomocí stop 	X		
První pomoc	<ul style="list-style-type: none"> - umí ošetřit drobná poranění - přivolá pomoc - zná základní části lidského těla 			X
Člověk a zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - učí se určit umístění životně důležitých orgánů - hraje si na lékaře 			X
Já jsem kluk, ty jsi děvče Řízený rozhovor	<ul style="list-style-type: none"> - učí se jak spolu vycházet a chovat se k sobě 	X		
Kouzla zdraví	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví jídelníček - vaříme a jíme zdravě – „Na restauraci“ 	X		
Na slepou bábu	<ul style="list-style-type: none"> - pozná potraviny podle chuti, vůně a hmatu 			X
Bezpečně a bez úrazu	<ul style="list-style-type: none"> - učí se zásady první pomoci - zdravý, nemocný - ví, co je úraz a jak se mu bránit - ví, co jsou drogy a zná jejich nebezpečí 	X		

Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací činnosti

Témata: Práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů

Název činnosti	Vlastní činnost	Průběžně	Pravidelně	Příležitostně
Práce s drobným materiálem	<ul style="list-style-type: none"> - navléká korálky - staví z dřevěných tyčinek			X
Práce s papírem	<ul style="list-style-type: none"> - mačká, tvaruje, překládá, skládá, stříhá - prostřihuje, spojuje lepením, šitím, navazováním, tvarováním - učí se používat různé druhy papíru podle jeho vlastností - stříhá, lepí, stáčí		X	
Práce s textílem	<ul style="list-style-type: none"> - učí se šít - navlečení nitě, uzlík, jednoduchý steh - provléká bavlnky na síti - přišívá knoflíky - vyrábí koláže - stříhá, lepí, tvaruje	X		
Modeláž	<ul style="list-style-type: none"> - modelování z modelíny, hlíny, moduritu - odlévání ze sádry			X

Práce s odpadovým materiálem	<ul style="list-style-type: none"> ~ dle své fantazie vyrábí z obalů od potravin, PET lahví, lepenky, novin, ruliček ... 	X		
Konstrukční činnosti	<ul style="list-style-type: none"> ~ montuje a demontuje stavebnice ~ sestavuje podle návodu, fantazie 		X	
Pěstitelské práce	<ul style="list-style-type: none"> ~ ošetřuje pokojové rostliny ~ učí se jak chovat domácí zvířata ~ seznamuje se s polními pracemi při vycházkách, pozoruje ~ znalosti prohlubuje četbou 	X		
Příprava pokrmů	<ul style="list-style-type: none"> ~ dodržuje zásady správného stolování ~ dokáže upravit stůl ~ umí připravit jednoduchý pokrm - salát, pomazánka ~ nakupuje v obchodu s potravinami 			X

4.0 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by mělo směřovat veškeré vzdělávání.

Kompetence k učení:

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, ověřuje prakticky správné řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý. Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Komunikativní kompetence:

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuse, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Sociální a personální kompetence:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si pozitivní představu o sobě samém – ovládá a řídí své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Občanské kompetence:

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že rozvoj a udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpětně ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí

Kompetence k trávení volného času:

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

5. 0 Dokumenty ŠD

- ŠVP ŠD při ZŠ České Meziříčí
- Vnitřní řád školní družiny
- Třídní kniha
- Zápisní lístky
- Docházkový sešit

6.0 Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se žáky oceňovat, dáváme jim prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme jim možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Abychom svěřeným dětem lépe porozuměli, stačí si představit, že jsme žákem, který slyší naše slova.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů a s nimi si třeba úplně nepadneme do oka.

Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

Dodatek k ŠVP ŠD č. 1

Školní vzdělávací program školní družiny

Škola: Základní škola, České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou

Ředitelka školy: Ing. Petr Hrnčíř

Koordinátor ŠVP ZV: Lenka Kocourková, Blanka Hrnčířová

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2015

Dodatek k ŠVP ŠD byl projednán pedagogickou radou dne 28. 8. 2015.

České Meziříčí 1. 9. 2015

.....
Ing. Petr Hrnčíř, ředitel školy

razítko školy

Tímto dodatkem se upravuje školní vzdělávací program školní družiny ZŠ České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou takto:

Ve školním roce 2015/16 je Základní škola, České Meziříčí, okres Rychnov nad Kněžnou zapojena do pokusného ověřování programu „Hodina pohybu navíc.“ Pokusné ověřování vyhlásilo MŠMT a organizuje ho Národní ústav pro vzdělávání. Pokusné ověřování má za cíl motivovat žáky 1. – 3. ročníků ZŠ k pohybu a ověřit možnosti začlenění těchto činností do režimu školní družiny.

Pokusné ověřování bude probíhat v rámci školní družiny a bude organizováno 1x týdně pro skupiny žáků 1., 2. a 3. ročníku.

Pohybové aktivity budou probíhat podle plánu školní družiny v pondělí v odpoledních hodinách.

Informace o organizaci a průběhu pokusného ověřování budou průběžně uveřejňovány na nástěnce ŠD.